

Élelmiszermérlegek, 2016

Tartalom

Összefoglaló.....	1
Tovább nőtt a hús- és a tejkínálat	2
Emelkedő zsiradékfelhasználás	3
A növényi termékek kínálata is növekedésnek indult	3
Nőtt az egy főre jutó alkohol mennyisége	4

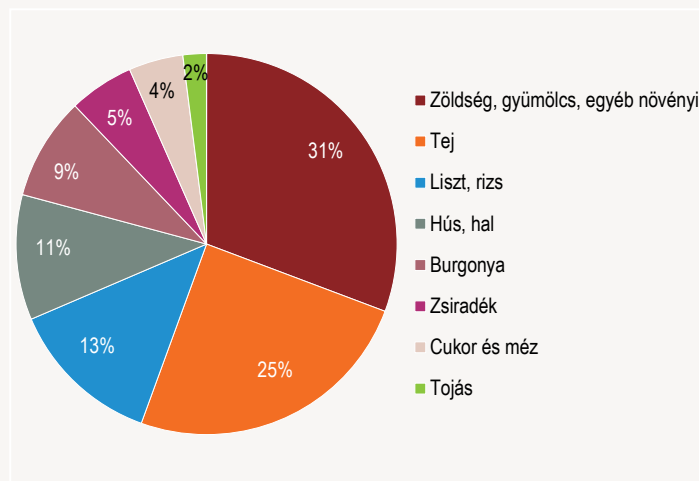
Összefoglaló

Magyarországon a lakosság számára rendelkezésre álló egy főre jutó élelmiszer mennyisége¹ 2016-ban 2,0%-kal nőtt 2015-höz viszonyítva. 2015-ben és 2016-ban összesen 5,0%-kal bővült a hazai felhasználás, ami így a 2005. évi szintnek felel meg. Az **egy főre jutó összes élelmiszer 2016-ban 680 kilogramm volt, ami 2,0%-kal haladta meg az egy évvel korábbi**. Ezen belül az összes élelmiszer több mint harmadát jelentő **állati eredetű termékek (hús, hal, tej, tojás)** együttes fogyasztható mennyisége az előző évhez képest átlagosan 2,5 %-kal nőtt, így 2015 óta majdnem a tizedével bővült. A **növényi termékek kínálata** (liszt és rizs, burgonya, zöldségfélék és gyümölcsök, egyéb növényi eredetű élelmiszerek) ennél kisebb mértékben, 1,5%-kal nőtt. 2016-ban a burgonya és a hal kivételével minden élelmiszer-csoportban emelkedett a kínálat. Az előző évhez hasonlóan tovább emelkedett a zsiradék (2,8%-kal), valamint a cukor és méz (2,3%-kal) rendelkezésre álló mennyisége, bár a növekedés mértéke kisebb volt, mint egy évvel korábban.

Az élelmiszerkínálaton belül a termékcsoportok aránya 2006 és 2016 között lényegében nem változott. 2016-ban az összes élelmiszer legnagyobb részét, mintegy harmadát a zöldségfélék és gyümölcsök, negyedét a tej- és tejtermékek, 13%-át a liszt és rizs tette ki. A hús és hal mennyisége változatlanul az élelmiszerkínálat tizede.

1. ábra

Az élelmiszer-kínálat megoszlása

1. tábla

Az egy főre jutó rendelkezésre álló élelmiszer mennyiségének az alakulása

Élelmiszer	2000	2005	2010	2015	2016	2011–2015 átlaga	2016	
	kilogramm						az előző év	2011–2015 átlagának
							százalékában	
Hús ^{a)}	70,2	63,5	56,7	63,9	66,4	58,0	103,9	114,4
Hal ^{b)}	3,0	3,6	3,5	5,8	5,7	..	98,3	..
Tej	160,6	166,8	156,8	165,6	169,0	155,7	102,1	108,6
Tojás	15,3	16,0	13,7	13,3	13,6	12,7	102,3	106,9
Zsiradék	39,0	36,5	34,6	36,3	37,3	34,4	102,8	108,5
Liszt és rizs	94,1	97,3	88,2	83,8	88,4	84,6	105,5	104,5
Burgonya	64,0	66,8	60,5	60,6	59,4	61,6	98,0	96,4
Cukor és méz	33,6	31,6	29,2	30,8	31,5	28,9	102,3	109,0
Zöldségfélék és gyümölcsök	217,7	194,8	190,0	202,6	204,4	188,1	100,9	108,7
Egyéb növényi eredetű	4,1	4,3	4,4	4,4	4,5	4,0	102,3	113,6
Összesen	701,6	681,2	637,6	667,1	680,2	...	102,0	..

a) 2004-től az egy főre jutó hús mennyiségét a belföldi vágás (importált élő állat vágását is beleértve) alapján számítjuk. Lásd a [módszertant](#).

b) 2014-től az egy főre jutó hal mennyiségét élősúlyban közöljük. Lásd a [módszertant](#).

¹ A lakossági élelmiszerfogyasztás számbavétele élelmiszermérlegek összeállításán alapul. Az ezekből származtatott és itt közölt egy főre jutó fogyasztási adatok a lakosság számára rendelkezésre álló kínálatot, fogyasztható mennyiségeket jelentik. Részletesebben lásd a [módszertant](#).

Tovább nőtt a hús- és a tejkinálat

Az **egy főre jutó hús** mennyisége 2016-ban **66 kilogramm volt, ami 2 kilogrammal (3,9%-kal) több, mint 2015-ben.** Ez a mennyiség naponta mintegy 200 gramm húsnak felelt meg. A 2016. évi hús kínálat az előző öt év átlagát 14%-al haladta meg, ugyanakkor a tíz évvel korábbival közel azonos szinten alakult.

2. tábla

Az egy főre jutó hús megoszlása

Húsféleség	2005		2010		2015		2016	
	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%
Baromfihús	29,8	46,9	24,6	43,4	28,8	45,1	30,0	45,2
Sertéshús	26,7	42,0	25,3	44,6	27,5	43,0	29,3	44,1
Marha- és borjúhús	3,1	4,9	2,5	4,4	2,8	4,4	3,0	4,5
Egyéb hús	1,2	1,9	1,6	2,8	2,5	3,9	2,1	3,2
Belsőség	2,7	4,3	2,7	4,8	2,3	3,6	2,0	3,0
Összesen	63,5	100,0	56,7	100,0	63,9	100,0	66,4	100,0

A rendelkezésre álló összes húsmennyiségben belül változatlanul a **baromfi** aránya volt a legnagyobb (45%), melynek mértéke 2015-höz képest nem változott, a 2010. évinél mintegy 2 százalékponttal magasabb, a 2005. évinél (47%) pedig ugyanennyivel kisebb. Az egy főre jutó **baromfi** (30 kilogramm) **2015-höz viszonyítva 1 kilogrammal (4,2%-kal)**, 2010-hez viszonyítva 5 kilogrammal, a 2011–2015. évek átlagához képest 4 kilogrammal **nőtt.** A **sertéshús** részesedése (44%) 1 százalékponttal emelkedett 2016-ban, de a 2010. évitől némileg elmaradt. Az egy főre jutó **sertéshús** kínálat 2016-ban 29 kilogramm volt, ami 2005 óta a legmagasabb szintet érte el. Ez a mennyiség az előző évhez képest majdnem **2 kilogrammal (6,5%-kal) több** lett és a megelőző öt év átlagát 4 kilogrammal haladta meg.

2. ábra

Az egy főre jutó sertés- és baromfi hús kínálat alakulása

A **baromfi** **termelés** 2016-ban (515 ezer tonna) – az előző évi rekordszintről – **5,0%-kal tovább emelkedett, valamint a viszonylag kis jelentőségű behozatal (42 ezer tonna) is nőtt 9,6%-kal.** A **baromfi** **kivitele** (248 ezer tonna) **7,9%-kal meghaladta az előző évit.** A **baromfi** **összes belföldi fogyasztható mennyisége** 295 ezer tonnát ért el, **4,0%-al többet, mint 2015-ben.**

A **sertéshúst** **termelés** – a 2015. évi 10%-os bővülés után – **2016-ban szerény mértékben (1,3%-kal) nőtt az előző évihez képest és 307 ezer tonnát ért el.** Tízéves visszatekintésben ennél csak **2006–2007-ben állítottak elő több sertéshúst.** A **húst** **termelésen belül a vágóhidak kibocsátása 5,5%-kal nőtt, miközben a házi vágások száma jelentősen csökkent.** Ez utóbbi részesedése 2015-ben még 10% volt, ami egy évvel később 6% alá csökkent. A **sertéshús** **export** (160 ezer tonna) **2016-ban 2,8 %-kal mérséklődött, miközben az**

import (154 ezer tonna) **7,3%-kal, a 2013-as szintre nőtt.** A **sertéshús belföldi fogyasztható mennyisége** 288 ezer tonnát tett ki, ami **mindössze 7 ezer tonnával volt kevesebb, mint a baromfi**. Az **élelmiszerek átlagos fogyasztói ára** gyakorlatilag **stagnált 2016-ban (+0,7%), a hús és hal átlagos fogyasztói ára éves viszonylatban 4,5%-kal csökkent, ezen belül a sertéshúsé 14%-kal esett vissza, a baromfi** **pedig 1,5%-kal mérséklődött.**

A **marhahús, a belsőség és az egyéb húsfélék együttesen az összes fogyasztható hús tizedét tették ki.** Az **egy főre jutó marhahús** 2016-ban **2,8 kilogrammról 3,0 kilogrammra nőtt, a 2013-as mélypont óta pedig majdnem 1 kilogrammal emelkedett.** Utoljára 2007-ben volt ennél magasabb (3,3 kilogramm/fő) a marhahús kínálat.

A **marhahúst** **termelés** (29 ezer tonna) **2016-ban 5,9, az import (17 ezer tonna) 9,5, az export (16 ezer tonna) 11 %-kal bővült 2015-höz viszonyítva.** A **belföldi fogyasztható mennyiség** 29 ezer tonnát ért el. A **marhahús átlagos fogyasztói ára** 2016-ban **1,2%-kal emelkedett az előző évihez képest.**

A **tojáskínálat** 2016-ban 234 darabot (13,6 kilogrammot) ért el egy főre vetítve (5 darab/fő/hét), és mérsékelten, **2,3%-kal nőtt az előző évihez képest.** A 2011–2015. évek átlagához képest már mintegy 7%-kal több jutott egy főre, így mennyisége majdnem elérte a 2010. évit (13,7 kilogramm/fő). Ez azonban még jóval elmaradt a 2000-es évek elejének jellemző mennyiségétől (16,5 kilogramm/fő).

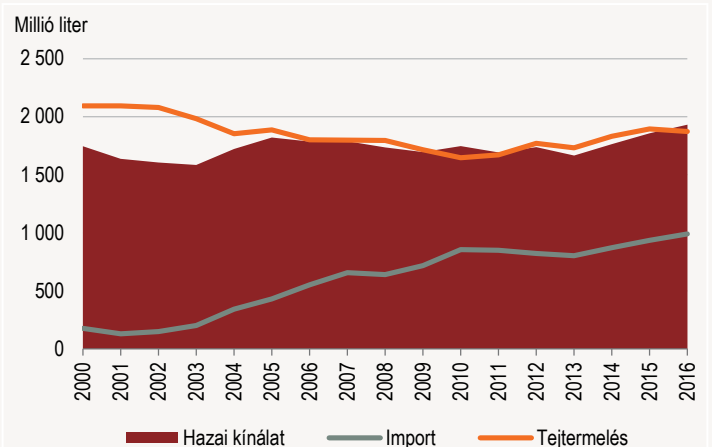
A **tojástermelés** ugyan **1,0%-kal mérséklődött 2015-höz képest, a behozatal – amelynek mintegy 90%-a étkezési tojás – azonban majdnem 6%-kal bővült.** A **tojás** **export** **jelentősen, 17%-kal visszaesett, a kivitel több mint 60%-a keltető tojás volt.** A **tojás fogyasztói ára** **2,6%-kal csökkent éves viszonylatban.**

Az egy főre jutó tej- és tejtermékek fogyasztható mennyisége 2015-höz képest **2,1, az azt megelőző öt év átlagához képest 8,6%-kal nőtt.** A **tej és tejtermékek** hazai kínálat 169 kilogramm/fő volt 2016-ban, ami a rendszerváltás óta a legmagasabb mennyiség.

A **hazai tejtermelés** 2016-ban az **1,2%-os mérséklődés következtében 1873 millió litert ért el, a megtermelt tej mennyisége ennek ellenére csak a 2000-es évek elején volt ennél magasabb.** A **tej és tejtermékek exportja** (869 millió liter) **3,8%-kal csökkent.** Ezen belül a **tej kivitele** **16%-kal visszaesett, miközben a tejtermékeké mintegy 6%-kal nőtt.** A **behozatal** (992 millió liter) az elmúlt három évben folyamatosan emelkedett, **2016-ban éves viszonylatban 6,2%-kal.** Ezen belül a **tej** **import** **jelentősen (20%-kal) csökkent, míg a tejtermékeké átlagosan 13%-kal bővült.** Az **összes hazai fogyasztható mennyiség** 1932 millió litert ért el, ami egy főre vetítve napi fél liter tejet jelentett. Az **import aránya a hazai felhasználásból 2006 és 2016 között 2009-ig 40%, ettől kezdve változatlanul 50% volt.** A **tej és tejtermékek átlagos fogyasztói ára** 2016-ban **3,7%-kal csökkent, ezen belül a tej 5,1, a sajt 4,0%-kal lett olcsóbb.**

3. ábra

A tej és tejtermékek kínálatának alakulása

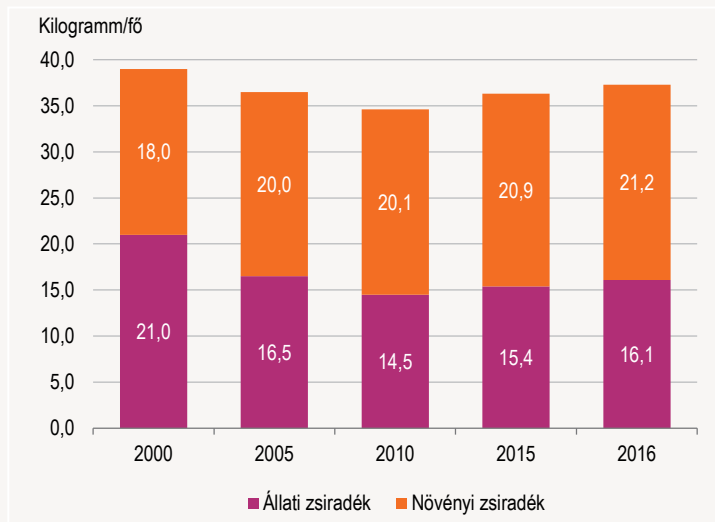
Emelkedő zsiradékfelhasználás

2016-ban az **összes felhasználható zsiradék egy főre vetítve** 37 kilogramm/fő volt, ami **2,8%-kal nőtt** 2015-höz képest, és 8,5%-kal volt magasabb a 2011–2015-ös évek átlagánál. (A zsiradékfelhasználás a 2000-es évek első felében 37–39 kilogramm/fő volt.) Az állati zsiradékok egy lakosra jutó mennyisége (16 kilogramm) – a rendelkezésre álló hús mennyiségének növekedésével párhuzamosan – 4,5%-kal nőtt, és az összes zsiradékmennyiség 43%-át tette ki. Ez az arány az utóbbi pár évben gyakorlatilag nem változott (2000-ben még több mint a fele, de 2005-ben is 45% volt). Az állati zsiradékok háromnegyedét továbbra is a sertézsír tette ki. Az egy főre jutó sertézsiradék a 2000-es évek közepén még meghaladta a 13 kilogrammot, ami a 2013-as mélypontot (10 kilogramm) követően 2016-ra 12 kilogrammra nőtt. A zsiradékok majdnem 60%-át képező növényi olajok és zsírok egy főre jutó mennyisége 2016-ban (21 kilogramm/fő) 1,4%-kal haladta meg az előző évi. Ennek változatlanul kétharmada étolaj (14 kilogramm/fő), egyharmada margarin (6,9 kilogramm/fő) volt.

A zsiradékok **fogyasztói ára** 2016-ban átlagosan 1,7%-kal nőtt. Figyelemre méltó, hogy míg az étolaj ára 7,1%-kal magasabb lett, a margariné 1,5%-kal csökkent. A sertézsiradék 6,3%-kal került kevesebbe, mint 2015-ben.

4. ábra

Az egy főre jutó rendelkezésre álló zsiradék mennyiségének az alakulása

A növényi termékek kínálata is növekedésnek indult

2016-ban a rendelkezésre álló egy főre jutó **liszt és rizs** (88 kilogramm) az előző évihez képest 5,5, a 2011–2015-ös évek átlagához viszonyítva 4,5%-kal nőtt. Lisztből 83 kilogramm állt rendelkezésre, 4,4 %-kal több, mint 2015-ben, míg rizsből mintegy negyedével, 4,5 kilogrammról 5,6 kilogrammra nőtt a kínálat. Az egy főre jutó rizs mennyisége a 2013. évi 3,6 kilogrammos mélypontot követően ismét megközelítette a 2009. évi szintet (5,9 kg).

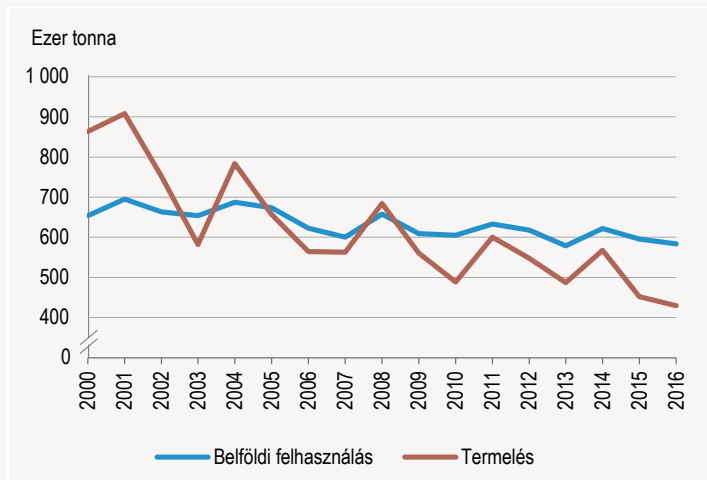
A **liszttermelés** kissé (1,1%-kal) nőtt 2015-höz képest, az export mintegy 5%-kal csökkent. A **lisztimport** az előző évihez hasonlóan, 7,5%-kal emelkedett éves viszonylatban. A liszt **fogyasztói ára** 2016-ban 1,4, a rizsé 2,0%-kal lett magasabb.

Burgonyából 2016-ban éves viszonylatban **2,0%-kal**, az azt megelőző öt év átlagához képest 3,6%-kal **kevesebb állt rendelkezésre**, így az egy főre jutó hazai kínálat 60 kilogramm alá csökkent. Ez a mennyiség egy lakosra számítva több mint heti 1 kilogramm burgonyának felelt meg.

A **burgonyatermés** már 2015-ben mélypontjára esett, ami 2016-ban (429 ezer tonna) tovább csökkent 5,0%-kal. Az elenyésző export mellett a **burgonyaimport** (187 ezer tonna friss és feldolgozott termék) 15%-kal nőtt. Az összes **hazai fogyasztható mennyiség** 583 ezer tonnát tett ki. 2016-ban kiugróan, 26%-kal emelkedett a burgonya **fogyasztói ára**.

A burgonyatermelés és -felhasználás alakulása

5. ábra

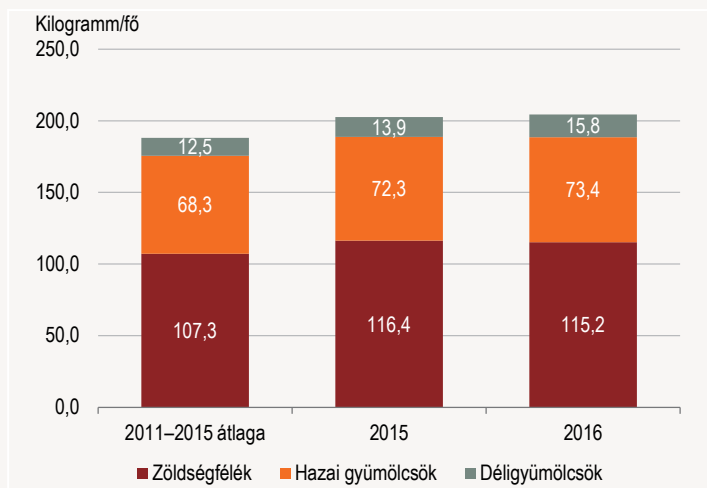

Az egy főre jutó **zöldség és gyümölcs** mennyisége (204 kilogramm) 2016-ban **alig érzékelhetően (0,9%-kal)** nőtt az előző évihez képest, ugyanakkor a 2011–2015 évek átlagánál jelentősen, 8,7%-kal volt magasabb. Ezen belül **zöldségféléből** (115 kilogramm/fő) **1,0%-kal** (1 kilogramm) **mérséklődött** a fogyasztható mennyiség, miközben **gyümölcsökből** (89 kilogramm/fő) **3,5%-kal** (3 kilogramm) **több állt rendelkezésre**. Az egy főre jutó zöldségfélék kínálata 2016-ban 7,4, a gyümölcsöké 10%-kal haladta meg a 2011–2015. évek átlagát. A gyümölcskínálat tízéves intervallumban is magas volt, csak 2014-ben, 2009-ben és 2006-ban volt ennél kevesebb. A gyümölcsök 82%-a Magyarországon is termesztető gyümölcs (73 kilogramm/fő) – arányuk 2 százalékponttal kevesebb, mint 2015-ben – és 18%-a déligyümölcs (16 kilogramm/fő) volt. Ez utóbbiból 2015-höz képest 2 kilogramm, míg a hazai termesztésű gyümölcsökből 1 kilogramm több jutott egy lakosra.

A **hazai zöldségtermés** (1626 ezer tonna) 2016-ban 1,5%-kal nőtt az előző évihez képest. A **zöldségimport** (315 ezer tonna) volumene – az előző évi 10%-os emelkedés után – 5,4%-kal bővült, a behozatal mintegy 30%-át érte el a rendelkezésre álló mennyiségnek. A **zöldségfélék kivitele** (746 ezer tonna) majdnem tizedével több volt, mint 2015-ben. Az összes **belföldi kínálat** 1131 ezer tonnát tett ki. A **gyümölcsstermelés** – az előző évi 25%-os csökkenés után – 2,9%-kal tovább mérséklődött. A hazai termelésű gyümölcsök **kivitele** (214 ezer tonna) 12%-kal visszaesett, míg a **behozatal** (343 ezer tonna) – beleértve a déligyümölcsöket – 4,9%-kal emelkedett. A friss zöldségfélék átlagos **fogyasztói ára** a tárgyévben jelentősen (8,3%-kal) nőtt, a hazai és déligyümölcsök 4,9%-kal lettek drágábbak.

6. ábra

Az egy főre jutó zöldség- és gyümölcskínálat alakulása

Az **egyéb növényi eredetű élelmiszerek** (héjas gyümölcsök, száraz hüvelyesek, kakaó) esetében az egy főre jutó fogyasztható mennyiség már 2015-ben újra elérte a válság előtti (2008. évi) szintet, 2016-ban 4,4 kg-ról 4,5 kg-ra bővült a kínálat.

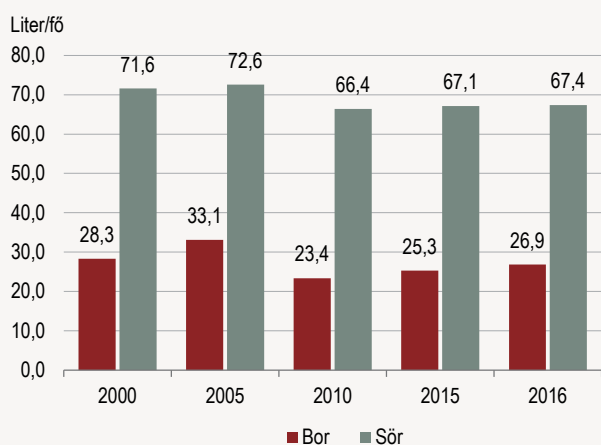
Nőtt az egy főre jutó alkohol mennyisége

Az egy főre jutó **összes szeszesital** 2016-ban **9,2 abszolút literről² 9,5 literre nőtt**, ami a 2012-es szintnek felelt meg. A szeszesital-kínálat a 2000-es évek első felében érte el a maximumát (11 liter), amelyhez képest a 2016. évi 14%-kal alacsonyabb lett, az azt megelőző öt év átlagát (9,4 liter) azonban kissé meghaladta.

A szeszesitalok közül **egy főre 27 liter bor jutott**, az előző évihez képest 1,5 literrel több. Legutóbb 2007-ben volt ennél magasabb a borkínálat. 2016-ban az elfogyasztható bor mennyisége 3 literrel meghaladta a 2011–2015. évek átlagát. A rendelkezésre álló **sör változatlanul 67 liter** volt egy főre vetítve, ami megegyezett az előző öt év átlagával. Az egy főre jutó **égetett szeszes ital** 2016-ban **3,1 abszolút literről 3,2 literre nőtt**, ez kis mértékben alacsonyabb a 2011–2015. évek átlagánál (3,3 liter).

7. ábra

Az egy főre jutó bor- és sörkínálat alakulása

2016-ban a **bortermelés** volumene mindössze 0,5%-kal nőtt éves viszonylatban (302 millió liter). A megelőző két év tendenciáját követve 2016-ban 4,0%-kal folytatódott a **borimport** (26 millió liter) csökkené-

² 100°-os szesze átszámítva.

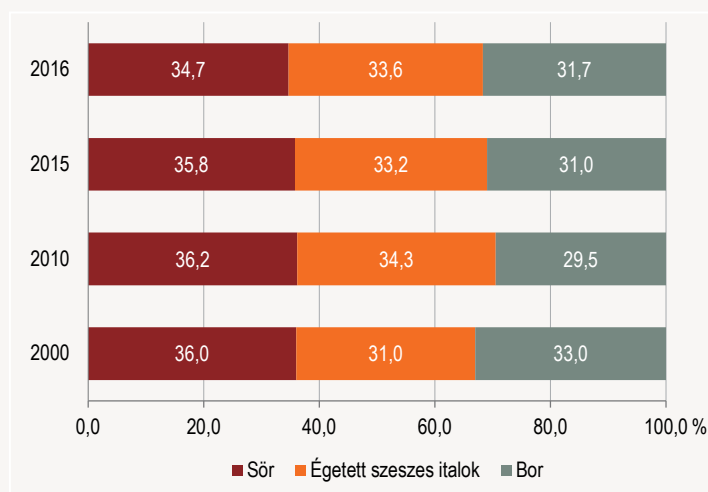
se. A behozatal részesedése a **hazai fogyasztásból** (264 millió liter) az előző évihez hasonlóan mintegy 10% volt. A **borexport** 2016-ban 8,7%-kal 78 millió literre emelkedett, ennél többet 2010-ben adtak el külföldön. A **sörtermelés** 2012 óta tartó folyamatos csökkenése 2016-ban megszakadt, ekkor **4,4%-kal nőtt** (608 millió liter) az egy évvel korábbihoz képest. Az **import** (116 millió liter) 2,3%-kal mérséklődött, amire 2006 óta nem volt példa. A behozatal részesedése a **hazai kínálatból** (661 millió liter) nem érte el a 20%-ot. A korábbi években jelentéktelen **sorexport** (60 millió liter) ugyanakkor mintegy 40%-kal emelkedett 2016-ban.

A **bor fogyasztói ára** mindössze 0,9, a **tömény italoké** 1,2%-kal nőtt, míg a **söré** 0,4%-kal mérséklődött 2016-ban.

A szeszesital-kínálat szerkezetében 2016-ban nem történt változás 2015-höz képest. Továbbra is a sör képviselte a legnagyobb, 35%-os részarányt, ezt 34%-kal az égetett szeszes italok követték. Az égetett szeszes italok és a harmadik legjelentősebb mennyiségű bor aránya alig érzékelhetően nőtt egy év alatt. 2010-hez viszonyítva a bor részesedése több mint 2 százalékponttal magasabb lett, a sör és az égetett szeszes italok esetében némileg csökkent az arány.

8. ábra

Az egy főre jutó szeszesital-kínálat megoszlása*

* 100°-os szesze átszámítva.

További információk, adatok (linkek):

[Táblák \(STADAT\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjön velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu